

Sygn. akt I CKN 714/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 31 maja 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSN - Tadeusz Wiśniewski
Sędziowie:	SN - Stanisław Dąbrowski
	SN - Kazimierz Zawada (spraw.)

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2000 r.
na posiedzeniu niejawnym sprawy
z wniosku wierzycieli S. M., I. i B. S.
o ogłoszenie upadłości
i wniosku dłużnika „C.” Spółki z o.o. w M.
o otwarcie postępowania układowego
na skutek kasacji wierzycieli I. i B. S.
od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w O.
z dnia 17 marca 1998 r., sygn. akt V Gz [...]

p o s t a n a w i a:

oddalić kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Przed rozpoznaniem wniosku wierzycieli, S. M. oraz I. i B. S. o ogłoszenie upadłości C. – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. spółka ta złożyła podanie o otwarcie postępowania układowego. Zgodnie z art. 15 § 1 p.p.u. (prawa o postępowaniu układowym), Sąd Rejonowy w O. rozpoznał wniosek wierzycieli oraz podanie dłużnika (spółki C.) łącznie i orzekł o wniosku i podaniu w dniu 22 grudnia 1997r. jednym postanowieniem. Postanowieniem tym mianowicie ogłosił upadłość dłużnika, a jego podanie o otwarcie postępowania układowego oddalił.

Po rozpoznaniu zażalenia dłużnika Sąd Wojewódzki postanowieniem z dnia 17 marca 1998 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 grudnia 1997 r. w ten sposób, że otwarł postępowanie układowe wobec dłużnika, a wniosek o ogłoszenie jego upadłości oddalił.

W kasacji, skarżącej postanowienie Sądu Wojewódzkiego z dnia 17 marca 1998 r. w części oddalającej wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika, wierzyciele I. i B. S. zarzucili, że postanowienie to zostało wydane z naruszeniem art. 2 i 15 p.p.u.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W razie zbiegu wniosku o ogłoszenie upadłości z podaniem o otwarcie postępowania układowego, który ma na względzie art. 15 p.p.u., postanowienie sądu zapadłe po łącznym rozpoznaniu wniosku i podania może mieć trojaka treść. 1) Gdy zarówno wniosek, jak i podanie okażą się uzasadnione, podanie powinno być uwzględnione, a wniosek oddalony; pierwszeństwo podania w takim wypadku wynika – jak się wskazuje - z istoty postępowania układowego, ma ono bowiem zapobiec upadłości; taką samą treść postanowienie sądu będzie mieć, oczywiście, również w razie zasadności jedynie podania. 2) Gdy wniosek jest zasadny, a podanie nieuzasadnione, wniosek powinien być

uwzględniony, a podanie oddalone. 3) Gdy tak wniosek, jak podanie nie mają usprawiedliwionych podstaw, powinno nastąpić oddalenie zarówno wniosku, jak podania.

Postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 grudnia 1997 r. odpowiadało drugiej z wymienionych ewentualności. W takim wypadku dłużnik może zaskarżyć zażaleniem zarówno tę część orzeczenia, którą oddalono jego podanie o otwarcie postępowania układowego (art. 13 § 1 p.p.u.), jak i tę, którą nastąpiło ogłoszenie jego upadłości (17 §1 pr. upadł.). I co więcej, aby osiągnąć zamierzony skutek w postaci doprowadzenia do otwarcia postępowania układowego, musi on zaskarżyć obie te części orzeczenia. Jeżeliby bowiem zaskarżył orzeczenie tylko w części oddalającej podanie o otwarcie postępowania układowego, to tak ujęte jego zażalenie uległoby oddaleniu wobec niemożności otwarcia postępowania układowego co do dłużnika, w odniesieniu do którego istnieje prawomocne - z powodu niezaskarżenia - rozstrzygnięcie o ogłoszeniu upadłości.

Natomiast postanowienie Sądu Wojewódzkiego z dnia 17 marca 1998 r. odpowiada pierwszej z wskazanych wyżej ewentualności. Orzeczenie o takiej treści wierzyciel, który wniósł o ogłoszenie upadłości, może zaskarżyć kasacją jedynie w części oddalającej jego wniosek o ogłoszenie upadłości (art. 17 § 3 pr. upadł.); taki też zakres zaskarżenia ma, jak wiadomo, rozpoznawana kasacja wierzycieli, I. i B. S.. Zaskarżenie przez wierzyciela kasacją części orzeczenia dotyczącej otwarcia postępowania układowego jest wykluczone przez art. 24 § 3 zd. 2 p.p.u. (post. SN z 26 lutego 1999r., II CZ 178/98 – nie publ.). Czyli w ostatnio wspomnianym zakresie orzeczenie to staje się prawomocne z chwilą wydania (art. 363 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. oraz art. 7 p.p.u.). Przedstawione uregulowanie, wyłączające dopuszczalność zaskarżenia kasacją części orzeczenia dotyczącej otwarcia postępowania układowego, w powiązaniu z art. 15 § 2 p.p.u. rzutuje w istotny sposób na ocenę zasadności kasacji wierzyciela skarżącej część orzeczenia oddalającą jego wniosek o ogłoszenie

upadłości. Zgodnie z art. 15 § 2 p.p.u., od daty otwarcia postępowania układowego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia co do układu lub umorzenia postępowania nie może być ogłoszona upadłość dłużnika. Otóż niemożność podważenia przez wierzyciela części orzeczenia uwzględniającej podanie o otwarciu postępowania układowego sprawia, że wniesiona przez wierzyciela kasacja od rozstrzygnięcia oddalającego jego wniosek o ogłoszenie upadłości - obojętnie na jakich podstawach oparta – musi być uznana w świetle art. 15 § 2 p.p.u. za nieuzasadnioną i w konsekwencji za podlegającą oddaleniu. Jakkolwiek bowiem wypadnie ocena zarzuconych w tej kasacji naruszeń prawa, w sytuacji, gdy istnieje niezaskarżalne rozstrzygnięcie sądu o otwarciu postępowania układowego, nie może dojść, z uwagi na treść art. 15 § 2 p.p.u., do ogłoszenia wnioskowanej przez wierzyciela upadłości dłużnika.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. w zw. z art. 7 p.p.u. orzekł jak w sentencji.